

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Onderzoek en
Wetenschapsbeleid**

Van

Persoonsgegevens

Datum

17 november 2023

Referentie

42595592

Bijlagen

6

Intern OCW afgestemd

FEZ

Brieven Eerste- en Tweede Kamer betreft voorhang
oprichting stichting NEWS

Aanleiding

Het voorgenomen besluit tot oprichting van de stichting Nationaal Expertisecentrum Wetenschap en Samenleving (NEWS) wordt op 24 november in de ministerraad (MR) besproken. Bij een positief besluit wordt de voorhangprocedure gestart. De voorgenomen oprichting wordt kenbaar gemaakt aan de Eerste- en Tweede Kamer door bijgevoegde brieven te verzenden.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om bijgaande brieven te ondertekenen en deze samen met de bijlagen naar de Eerste- en Tweede Kamer te verzenden – onder voorbehoud van akkoord in de MR.

Kernpunten

- Bij een positief besluit in de ministerraad wordt de voorgenomen oprichting van NEWS aan de Staten-Generaal kenbaar gemaakt door het versturen van de bijgevoegde brieven.
- Zij hebben 30 dagen de tijd om te reageren op het voorstel. Wanneer na 30 dagen geen reactie is ontvangen kan worden overgaan tot oprichting van de stichting.

Toelichting

- In de beleidsbrief hoger onderwijs en wetenschap is het nationaal centrum voor wetenschapscommunicatie aangekondigd. Twee externe kwartiermakers hebben hiervoor een adviesrapport opgeleverd. Dit rapport is met een begeleidende Kamerbrief aan de Kamer verstuurd.
- In het advies wordt gesteld dat een stichting de beste organisatievorm is om onafhankelijkheid te kunnen waarborgen. U heeft dit advies overgenomen en met het oog hierop zijn de kwartiermakers voornemens om een stichting op te richten.
- De Algemene Rekenkamer is tot het oordeel gekomen dat de voorhangprocedure moet worden doorlopen omdat de oprichting een rechtstreeks gevolg is van het handelen van de minister.
- De volgende stappen in de voorhangprocedure zijn doorlopen met positief resultaat:
 - Formele toetsing door toetsingscommissie verzelfstandigingen (FIN en BZK, afgerond met een positief advies);

- Bestuurlijk overleg tussen de minister en de president van de AR (dit bestaat in de praktijk uit een briefwisseling);
- De Algemene Rekenkamer heeft twee opmerkingen gemaakt met betrekking tot de voorgenomen oprichting:
 - De statuten zijn niet duidelijk over de activiteiten van NEWS;
 - In het adviesrapport van de kwartiermakers is opgenomen dat er een stuurgroep wordt opgericht die statutair wordt vastgelegd. In de conceptstatuten was dit nog niet opgenomen.
- Beide opmerkingen zijn verwerkt in de statuten, waarmee de statuten in lijn zijn met het adviesrapport. De aanbeveling van de AR om duidelijkheid te verschaffen over de bestuurlijke inrichting is hiermee verwerkt.
- Na het doorlopen van de voorhangprocedure kan de stichting door de kwartiermakers worden opgericht.
- De financiering van NEWS zal vervolgens via een instellingssubsidie verlopen. Deze subsidierelatie is het primaire sturingsinstrument, waarmee kan worden gecontroleerd op doelmatige en rechtmatige inzet van de overheidsmiddelen.
- In de statuten zijn daarom alleen bepalingen opgenomen waarin de stichting OCW zal informeren over het wijzigen en/of reviseren van de statuten, fusies en ontbinding (met saldo).
- Daarnaast zullen in de subsidiebeschikking bepalingen worden opgenomen die OCW de benodigde handvatten bieden met het oog op toezicht en controle op NEWS. Hiermee kan via de subsidierelatie gewaarborgd worden dat de stichting de middelen blijft inzetten om het afgesproken doel na te streven.
- Voor NEWS is voor de looptijd (t/m 2031) van het fonds voor onderzoek en wetenschap in totaal € 10 miljoen beschikbaar gesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden